

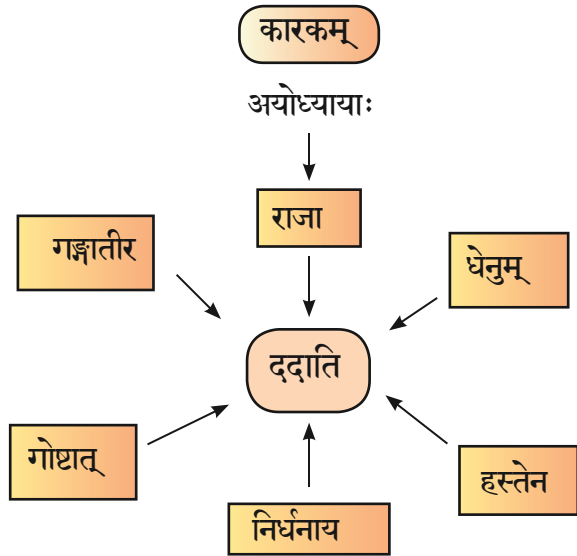
වාක‍්‍යයක භාවිත වන නාම හා ක්‍රියාවන් අතර සම්බන්ධය දැක්වීම කාරක නම් වේ. කිසියම් නාමයක් ආධ්‍යාතය සමග කිසිදු සබඳතාවක් නොමැති නම් එහි කාරක ස්වභාවයක් නොමැත. ක්‍රියා නිෂ්පත්තියට හේතුවීම, ක්‍රියාසිද්ධියට අභිගයින් උපකාරීවීම යන අර්ථලාභය කාරක තුළ පවතී. (ක්‍රියාසිද්ධිප්‍රපකාරකං කාරකම්)

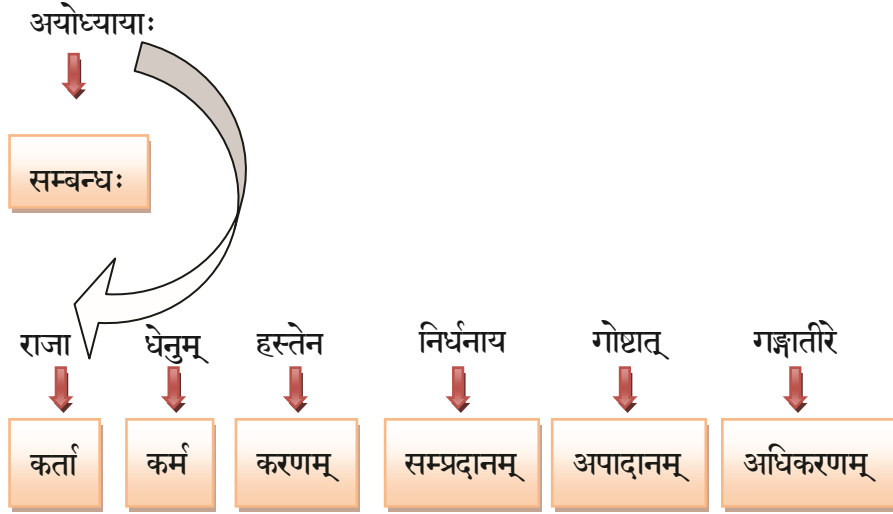
සංස්කෘත භාෂාවේ විභක්ති හතක් ඇත. සම්බෝධන (ආලපන) උප විභක්තියකි. නාමයන් විවිධ අර්ථවලට බෙදීම ඒවායින් සිදු වේ. එබඳු ප්‍රත්‍ය විසිඑකකි. කාරක හා පවතින සම්බන්ධය පෙන්වීම සඳහා මෙම විභක්ති යොදා ගැනේ. ඉන් ප්‍රථමාවේ ම හේදයක් වන සම්බෝධන (ආලපන) හා ෂ්ඡධී විභක්ති කාරක ගණයට නොගැනේ. ඒවායින් ක්‍රියාවකට උපකාරයක් නොලැබෙන බැවිනි. සෙසු විභක්ති හයට අදාළ කාරක හයකි.

1. කතීෘ (ක්‍රියාව සිදුකිරීමේ වශයෙන් සම්බන්ධ වේ.)
2. කම් (ක්‍රියාරීයට යටත්වීමේ වශයෙන් සම්බන්ධ වේ.)
3. කරණ (ක්‍රියාවට සහාය වීමේ වශයෙන් සම්බන්ධ වේ.)
4. සම්ප්‍රදාන (ක්‍රියාවේ ඵලය ලැබීමේ වශයෙන් සම්බන්ධ වේ.)
5. අපදාන (ක්‍රියාරීයට සීමාවීමේ වශයෙන් සම්බන්ධ වේ.)
6. අධිකරණ (සුදුසු පරිදි කතීෘ හා කමීයන් දැරීමේ වශයෙන් සම්බන්ධ වේ.)

ඇතැම් අවස්ථාවන්හි දී කාරකය වාක‍්‍යයක් ඇතුළත නාමයක විභක්තිය කුමක් විය යුතුදැයි යන්න පවා තීරණය කරයි.

උදාහරණ :-

■ පහත නිදර්ශන සාවධාන ව අධ්‍යයනය කරන්න.

- ශිෂ්‍යයා සෑප කැමති වෙයි. ඡාත්‍ර: සුඛම් ඉඡ්ඡති । උක්තය ලෙස
- ගුරුවරයා පොතක් කියවයි. ආචාර්‍ය: පුස්තකං පථති । කර්මය ලෙස
- ශිෂ්‍යයා විසින් පොත හදාරනු ලැබේ. ඡාත්‍රෙණ පුස්තක: පථ්‍යතේ । කර්තෘ ලෙස
- ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයා නිසා සතුටු වෙයි. ශික්ෂක: ඡාත්‍රෙණ තුෂ්‍යති । කරණ ලෙස
- ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයාට කැණගස් දෙයි. අධ්‍යාපක: ඡාත්‍රාය ව්‍යතරණං දදාති । සම්ප්‍රදාන ලෙස
- නොදන්නාකම ශිෂ්‍යයාගෙන් බැහැරවෙයි. මූඤ්ඤං ඡාත්‍රාත් බහිර්ගඡ්ඡති । අපාදාන ලෙස
- ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයා කෙරෙහි සෙනෙහස දක්වයි. ගුරු: ඡාත්‍රේ ස්නිහ්‍යති । ආධාර ලෙස

01. ප්‍රථමා විභක්තිය (කතීකාරකය)

- ලිංගාච්ඡේදන ප්‍රථමා ව යෙදේ.
- උක්තාච්ඡේදන ප්‍රථමා ව යෙදේ.
- සම්බන්ධනයෙහි ප්‍රථමා ව යෙදේ.

- කම් හා කතීෂ් ආදී වෙනත් අවස්ථාවකට පත් නොවූ ශබ්ද ප්‍රකෘතීන් මෙහි ලිංගාච්ඡේදන වේ. ඒවා ප්‍රකෘත කළ යුතු කල්හි ප්‍රථමාවෙන් යොදනු ලැබේ.

नर - नरः

वनिता / ज्ञानम् / तटः / तटी / तटम् / कुलम् / एकः / द्वौ / बहवः

- අවසාන ක්‍රියාවෙන් උක්ත වන නාමය ප්‍රථමා විභක්තිය ගනී. කතීකාරක වාක්‍යයක කතීෂ් ද, කම්කාරක වාක්‍යයක කම්ය ද ප්‍රථමා විභක්තියෙන් සිටී.

वरं बुद्धिर्न सा विद्या विद्यया बुद्धिरुत्तमा ।
बुद्धिहीना विनश्यन्ति यथा ते सिंहकारकाः ॥

- ආමන්ත්‍රණයෙහි ද ප්‍රථමා ව යෙදේ.

गच्छ गच्छसि चेत् कान्त पन्थानः सन्तु ते शिवाः ।
हे देव मां रक्ष ।

- नरो विदेशं गच्छति ।
- भूपालः सिंहासने तिष्ठति ।
- हे शिष्य पुस्तकं पठ ।
- लता परोपकाराय पुष्पयति ।
- धेनुः क्षीरं वितरति ।
- हे कन्ये कूपं गच्छ ।

ක්‍රියාකාරකම 2.1

01. ඉහත සඳහන් වාක්‍යයන්හි ඇති උක්ත පද වෙන වෙන ම ලියා දක්වන්න.
02. ඉහත සඳහන් වාක්‍යවල ආලපන විභක්ති පද වෙන වෙන ම ලියා දක්වන්න.
03. ඉහත සඳහන් වාක්‍යවල පුරුෂලිඛිත, ස්ත්‍රීලිඛිත, නපුංසකලිඛිත වචන (ප්‍රථමා විභක්ති පද) වෙන වෙන ම වගුගත කරන්න.

පුරුෂලිඛිත	ස්ත්‍රීලිඛිත	නපුංසකලිඛිත

- පරිමාණවාචී පද ද යෙදෙන්නේ ප්‍රථමාවෙනි.

किञ्चिद् द्रोणः आढकम्
किञ्चित् कालोपभुक्तम् ।

- අව්‍යයන් හා යෙදීමේ දී ද ප්‍රථමා ව වේ.

महासेनो नाम राजा बभूव ।

- මාතෘකා, නාම පුවරු, ග්‍රන්ථනාම, කෝෂ ග්‍රන්ථ පද ආදිය ද ප්‍රථමාවෙන් ලියනු ලැබේ.

श्री लङ्काद्वीपः ।
 महाकविकालिदासः
 भदन्ताश्वघोषप्रणीतबुद्धचरितमहाकाव्यम् ।
 पुस्तकालयम् ।
 सर्वज्ञः सुगतौ बुद्धो धर्मराजस्तथागतः

02. ද්විතීයා විභක්තිය (කම්කාරකය)

කතෘ ස්වකීය ක්‍රියාව මගින් සෘජුව ම යම් අර්ථයක් වෙත සමීප වේ ද එය කමීය යි.

बुद्धं नमति बालकः । चन्द्रं पश्यति बालिका ।

1. උත්පාද්‍ය, 2. ආප්‍ය ය, 3. විකාර්ය, 4. සංස්කාර්ය යනුවෙන් කමීය සිවු ආකාර වේ.

- කලින් නොපැවති යමක් අලුතෙන් ඇති කරයි ද එය උත්පාද්‍ය කමී නම් වේ.

करोति कर्षकः हलम् ।

- පෙර පැවති දෙයකට අනුකූල වීම ආප්‍ය ය නම් වේ.

प्रविशति वनं सिद्धार्थः ।

- යමක් පවත්නා තත්ත්වයෙන් වෙනස් තත්ත්වයකට පෙරළීම විකාර්ය නම් වේ.

तिलान् पिनाष्टि माता ।

- පැවති ගුණයක් ක්‍රියාවකින් වෙනස් කිරීම සංස්කාර්ය නම් වේ.

वस्त्रं क्षालयति पुरुषः ।

- व्याघ्रो मृगं हन्ति ।
- नारी आहारं पचति ।
- नन्दो बुद्धम् अनुगच्छति ।
- शिशुः दुग्धं पिबति ।
- सीलानन्दः श्वेतवस्त्रं रञ्जयति ।

ක්‍රියාකාරකම 2.2

01. ඉහත වාක්‍යවල ඇති කර්මපද වෙන වෙන ම ලියන්න.
02. පහත සඳහන් වගුවේ හිස්තැන් පුරවන්න.

විභක්තිය	ඒකවචන	ද්විවචන	බහුවචන
ද්විතීයා	මූගං	මූගෝ	මූගාන්
.....	ਆහාරේ	ਆහාරාणि
.....	බුද්ධං	බුද්ධෝ
.....	දුග්ධං	දුග්ධාਨි
.....	ශ්‍රේතවස්ත්‍රං

- අකථිත කමීය ද්විතීයාවෙන් සිටී. ද්විකමීක ධාතු යෝගයෙහි ප්‍රධාන හා අප්‍රධාන වශයෙන් කමී පද දෙකක් පවතී. ඉන් අප්‍රධාන කමීය අකථිත කමීය යි. ද්විකමීක ධාතු දහසයක් ද ඇත.

දරිද්‍ර: **ප්‍රභුං ධනං** ජාච්ඡතේ । (ප්‍රභුං - අප්‍රධාන කමීය)
ගාං දොග්ධි ප්‍ය: । (ගාං - අප්‍රධාන කමීය)

ක්‍රියාකාරකම 2.3

- ගොපාලෝ ගාං ක්ෂීරං දොග්ධි ।
- ජාච්ඡතෝ ධනිකම් ආහාරං ජාච්ඡති ।
- ගුරු: ශිෂ්‍යං ප්‍රත්‍යුත්තරං පූච්ඡති ।
- සර්වඤ්ඤා: ශ්‍රාවකාන් ධර්ම ශාසති ।
- චෝරෝ ධනිකං භාණ්ඩානි ගූඤ්ඤාති ।
- මාලාකාරෝ වූක්ෂං පුෂ්පං චිනොති ।
- පිතා පුත්‍රං ගූඤ්ඤාති න්‍යාති ।

01. ඉහත වාක්‍යයන්හි ඇතුළත් ප්‍රධාන හා අප්‍රධාන කර්මපද වෙන වෙන ම ලියා දක්වන්න.
02. ද්විතීයා විභක්තියෙන් පද දෙකක් යෙදී ඇත්තේ කවර හේතුවක් නිසා ද?
03. ද්විකමීක ධාතු දහසය ලියන්න.
04. පහත වාක්‍යවල හිස්තැන්වලට සුදුසු වචන වරහන් තුළින් තෝරා හිස්තැන් පුරවන්න.

(වහති / අහ් / අමාත්‍ය:/ ධනලාභ්/ වූක්ෂම් / ස්වක්ෂේත්‍ර්/ ගජ:/ ධාන්‍යානි / අජයත් / ද්විසහස්‍ර් / සහස්‍ර්)

01. මාර්ගාරක්ෂක: සාරාථිම් මූල්‍යං දණ්ඩ්‍යති ।
02. සේවකං වූක්ෂම් අවරුනද්ධි ।
03. ශ්‍රාමණේර:..... ආමුත්‍රපලං අවච්චිනොති ।
04. මිත්‍රං සදුපදේශං බ්‍රවීමි ।
05. රාම: රාවණං සීතා.....
06. ශත්‍රු:..... ජනහදාන් මත්නාති ।
07. වාණිකපුත්‍ර: ස්වගූහං..... මූල්‍යානි න්‍යති ।
08. කූෂීවල:..... වීජානි හරති ।
09. ස්වශාභකාන් වනං කර්ප්‍යති ।
10. අශ්ව: ස්වස්කන්ධං කුමාරං.....
11. සූදා:..... ජාගුං පච්චති ।

යම් කාලයක හෝ ප්‍රදේශයක කඩවීමකින් තොර ව, ක්‍රියාවන් සමග නිතර සබඳතාව පවතින (අත්‍යන්ත සංයෝගී) කාලවාවේ සහ මාර්ගවාවේ ශබ්ද ද ද්විතීයා විභක්තියෙන් යෙදේ.

මාසං නූත්‍යං අධීතේ । (කාලවාවේ)
කෝශං කුටිලා නදී । (මාර්ගවාවේ)

ක්‍රියාකාරකම 2.4

01. තථාගත: භ්‍රෑවර්ෂ් පූර්වාරාමේ අවසත් ।
02. භෝජ: පඤ්චාශත් පඤ්චවර්ෂ් රාජ්‍යමකරොත් ।
03. මාසං ව්‍යාකරණං අධීතේ ।
04. භෝධිසත්ව: භ්‍රෑවර්ෂ් දුෂ්කරක්‍රියායාං අයුජ්ජත් ।
05. විෂ්ණුශර්ම: භ්‍රෑමාසං පඤ්චතන්ත්‍රම් අකථ්‍යත් ।

01. ඉහත වාක්‍යන්හි ඇති ද්විතීයා විභක්තිපද ලියා දක්වන්න.
02. එම වචනවල අර්ථ ලියා දක්වන්න.

- වරහන් තුළින් සුදුසු පද තෝරාගෙන පහත වාක්‍ය සම්පූර්ණ කරන්න.

(අවසත් / ස්වසේවා / භෝජරාජ:/ වර්ෂේ ඒව / ද්විතීයවර්ෂේ)

01. ආචාර්‍ය: පඤ්චවිංශතිවර්ෂ්..... අකුර්වත් ।
02. ලඝුකාර්‍යා..... ත්‍රස්ත්‍රෝපද්‍රවෝඤ්චවත් ।

03. यतीन्द्रस्थविरः त्रैमासं विहारेषु ।
 04. सोमसारः द्विवर्ष अपठत् ।
 05. पञ्चाशत् पञ्चवर्ष गौडदेशाधिपतिः अभवत् ।

● ඇතැම් උපසර්ග සමග ද ද්විතීයා විභක්තිය යෙදේ.

01. विहारं अभि वृक्षछायां वर्तते ।
 02. आलवकः बुद्धं परि भक्तः अभवत् ।
 03. कसीभारद्वाजः बुद्धं प्रति आह ।
 04. कृष्णः राधां अनु जीवितम् ।
 05. चित्तं चित्तं प्रति क्षमा भवतु ।

01. ඉහත වාක්‍යවල ඇති ද්විතීයා විභක්ති පද ලියා දක්වන්න.
 02. එම වාක්‍යවල ඇති උපසර්ග ලියා දක්වන්න.
 03. උපසර්ගය එක්වීමට පෙර හා පසු ද්විතීයා විභක්ති පදයේ අර්ථ වෙනස්වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

अभितः / परितः / उभयतः / सर्वतः / निकषा / समया / धिक् / प्रति / अनु / अन्तरेण / यावत् / हा යන නිපාත යෝගයෙහි ද්විතීයා විභක්තිය වේ.

राजानं अभितः मन्त्रिणः
 ग्रामं निकषा वनम् ।
 धिक् धनहीनं जीवितम् ।
 दीनं प्रति दया कार्या ।

ක්‍රියාකාරකම 2.5

01. अभितो विहारं उपासकः तिष्ठति ।
 02. परितः संघावासं सोमसारः तिष्ठति ।
 03. सर्वतः श्रीलङ्काद्वीपं महोदधिः भवति ।
 04. उभयतो पथम् अटविं विद्यते ।
 05. समया धेनुं वत्सः तिष्ठति ।

01. ඉහත වාක්‍යවල ඇති ද්විතීයා විභක්ති පද ලියා දක්වන්න.
 02. එම වාක්‍ය සිංහලට පරිවර්තනය කරන්න.
 03. මෙම නිපාත භාවිත කරමින් අර්ථවත් වාක්‍ය නිමාණය කරන්න.
 04. වරහන් තුළින් සුදුසු පද තෝරා පහත වාක්‍යයන්හි හිස්තැන් පුරවන්න.

(अधार्मिकम् / गुरुम् / धर्मम् / अङ्गनम् / मूर्खम्)

०१. निकषा उपासकः सम्मुखः ।
०२. हा ।
०३. सः धिक् इति अवदत् ।
०४. अन्तरेण कुतः शान्तिः ।
०५. विना नास्ति पिता च माता ।

- प्रयोष्य क्रिया सभल द दृविनीया विभक्तिय सेदेई.

बोधयति दर्शनं छात्रः

क्रियाकारकम् 2.6

०१. जनाधिपतिः अमात्यं देशान्तरं प्रेशयति ।
०२. वैद्यः शिष्यं शयने आसयति ।
०३. माता पुत्रं क्षीरान्नं भोजयति ।
०४. गुत्तिलः मूषिलं वीणावादनं अवेदयत् ।
०५. अङ्गुलिमालः नरान् परलोकं अप्रेषयत् ।

01. उलन वलकलवले ढरुकी दृविनीया विभक्ति लद लेसनन.
02. ले वलकलयननन ढरुकी प्रयोष्य क्रिया लद लेया दकवलनन.
03. प्रयोष्यलरुवलन वलकल 05क नननन.

- लनन सदनन क्रियालदवलले सुदुसु प्रयोष्य क्रिया वरनन कुलेन नोरु लेसनन.

०१.	करोति
०२.	वाचति
०३.	पठति
०४.	लिखति
०५.	वन्दति

(कारयति / वन्दयति / लिखति / वाचयति / पाठयति)

- क्रिया विलेखनय दृविनीया विभक्तिय ढरुसुदरु करुय. क्रिया विलेखन नप्रुसक लेल द

ඒකවචන ද වේ.

मधुरं गायति बालिका ।
शीघ्रं धावति युवकः ।
मुनिः सुखं जीवति ।

මෙම වාක්‍යයන්හි හිස්තැන් පුරවන්න.

1. කර්මාර්ථයෙහි විභක්තිය වේ.
2. ද්විකර්මක ධාතූන් සමග විභක්තිය යෙදේ.
3. අභ්‍යන්ත සංයෝගයෙහි විභක්තිය යෙදේ.
4. උපසර්ග යෝගයෙහි..... විභක්තිය යෙදේ.
5. නිපාත යෝගයෙහි විභක්තිය යෙදේ.
6. ප්‍රයෝජ්‍යක්‍රියා යෝගයෙහි විභක්තිය යෙදේ.

मित्रं व्यसनसम्प्राप्तं - स्वस्थानं परपीडितं ।
धन्यास्ते ये न पश्यन्ति - देशभङ्गकुलक्षयं ॥

යමෙක් විපතට පත් මිතුරා ද, සතුරන් විසින් වනසන ලද සිය ගෘහය ද, සිය දේශ විනාශය ද, සිය කුලයේ විනාශය ද නොදකී නම් ඔහු භාග්‍යවන්තයෙකි.

03. තෘතීයා විභක්තිය (කරණ කාරකය)

ක්‍රියා සම්පාදනයෙහි දී කතෘහට අතිශයින් අනුග්‍රහ දක්වනුයේ කරණය යි. එය තෘතීයා විභක්තිය ඇසුරු කරයි.

छात्रः रथेन गच्छति पाठालयम् ।
लेखन्या लिखति सा अक्षरम् ।

අභ්‍යන්තර කරණය හා බාහ්‍ය කරණය යැයි ප්‍රභේද ද්වයකි. ස්වකීය ශරීරාවයවයක් කරණය වේ නම් එය අභ්‍යන්තර කරණය යි.

पादेन गच्छति ।
चक्षुषा पश्यति ।

බාහිර කිසිවක් කරණය වේ නම් එය බාහ්‍ය කරණය යි.

असिना प्रहरति ।
चमसा खादति ।

මේ අනුව කරණකාරකයෙහි තෘතීයා විභක්තිය වේ.

ක්‍රියාකාරකම 2.7

01. अहं हस्तेन पत्रमूलिखामि ।
02. पथिकाः पादैः देशान्तरं गच्छन्ति ।
03. ग्लानः औषधैः जीवति ।
04. उडुपेन सागरम् तितीर्षुः अस्मि ।
05. शुकः धान्यैः शाबकान् पोषयन्ति ।

01. ඉහත වාක්‍යවල ඇති තෘතීයා විභක්ති පද ලියන්න.
02. එම වචනවල අර්ථ ලියා දක්වන්න.
03. පහත දැක්වෙන තෘතීයා විභක්ති ඒකවචන පදවල ද්විවචන බහුවචන රූප ලියන්න.

ඒකවචන	ද්විවචන	බහුවචන
चक्षुषा
कर्णान्
मुरवेन
दन्तेन
अङ्गुल्या

ක්‍රියාකාරකම 2.8

01. मया अधुना सत्यं ज्ञातम् ।
02. त्वया किम् अभिहितम् ।
03. तेन ते पृष्टाः ।
04. अनेन दुरात्मना मे दारको भक्षितः ।
05. नापितेन सर्वः क्षपनकवृत्तान्तं तेषां निवेदितः ।

01. ඉහත වාක්‍ය සිංහලට පරිවර්තනය කරන්න.
02. එම වාක්‍යයන්හි ඇති තෘතීයා විභක්ති පද තෝරා ඒවායෙහි අර්ථ ද ලියන්න.
03. පහත සඳහන් ප්‍රථමා විභක්ති පද තෘතීයා විභක්තියටත් තෘතීයා විභක්ති පද ප්‍රථමා විභක්තියටත් හරවා ලියන්න.

ප්‍රථමා	තෘතීයා		තෘතීයා	ප්‍රථමා
දාස:			සේවකේන	
කපි:			භූපතිනා	
නර:			මාජාරින	
ලතා			කූඵීවලේන	
फलं			අරිනා	
बुद्ध:			මූච්චිකේන	
मुनि:			පුච්චේන	
धेनु:			ශ්‍රාවකේන	
गङ्गा			පිතා	
माता			චිහ්‍යා	

- සහ, සම, සාර්ථ, සඳුෂා, සාක, කි, ප්‍රයෝජන, අර්ථ, යන ශබ්ද යෝග්‍යයෙහි තෘතීයා විභක්තිය වේ.

शिशुः विडालेन सह क्रीडति ।
केनाऽपि सार्धं कलहं न कुर्यात् ।

01. අහං ගුරුභා සාර්ථ ග්‍රාමං ගඤ්ඤාමි ।
02. වරාහ: ෂාඞ්කේ: සහ වනගුම්බං ප්‍රවිෂති ।
03. ප්‍රඤ්ඤා සඳුෂා ගම: ।
04. නාස්ති තුච්චාසමං තෝයං ।
05. කිං තේන ධනේන ।

ක්‍රියාකාරකම 2.9

01. ඉහත වාක්‍යවල ඇති තෘතීයා විභක්තිය හා සම්බන්ධ කොටස් උපුටා පද දක්වන්න.
02. ඉහත වාක්‍යවල අර්ථ ලියන්න.
03. සභාදී නිපාත යෝග්‍යයේ තෘතීයා විභක්තිය යෙදෙන වෙනත් නිදසුන් 5ක් ලියා දක්වන්න.
04. පහත සඳහන් වාක්‍යවලට යෝග්‍ය තෘතීයා පද හා සභාදී නිපාත පද වරහන් තුළින් තෝරා අඩුකැන් පුරවන්න.

01. राजा विदेशं गच्छति ।
02. बुद्ध: वाराणशं गच्छति ।
03. मे देव: नास्ति ।
04. लोके कश्चित् नास्ति ।
05. भवन्त: क्रीडन्तु ।

(गुरुना सार्ध / अस्माभिः साकं / अमात्यैः सह / बुद्धेन सदृशः/ श्रावकैः सार्ध)

• ශාරීරික විකෘතියා දැක්වීමෙහි ද තෘතීයා විභක්තිය භාවිත වේ.

01. सः चक्षुभ्याम् अन्धः ।
02. सः पादेन खञ्जः ।
03. सः हस्तेन कुणिः ।
04. सः कर्णाभ्यां बधिरः ।
05. सः वचसा मूघः ।

ක්‍රියාකාරකම 2.10

01. ඉහත වාක්‍යවල ඇති තෘතීයා විභක්ති පද ලියන්න.
02. අන්ධ:/ ඛන්ජ:/ කුණි:/ බධිර:/ මූඝ: යන වචනවල තේරුම ලියන්න.
03. ඉහත වාක්‍යවල අර්ථ ලියා දක්වන්න.
04. වරහන් තුළ ඇති වචන සුදුසු සේ යොදා පහත වාක්‍ය සම්පූර්ණ කරන්න.

01. ते शिष्याः चक्षुभिः..... ।
02. ते नराः सर्वदा कर्णैः..... ।
03. ते वृषभाः उत्पत्यै..... ।
04. ते गायकाः सदैव पादैः..... ।
05. ते मूघाः नित्यं वचसा..... ।

(अन्धः/ मूघाः/ खञ्जः/ बधिराः/ कुणिः)

හේතුවීමෙහි ද තෘතීයා ව භාවිත වේ.

01. सत्येन कीर्तिं प्राप्नोति ।
02. यत्नेन जयं लभते ।
03. दानेन सुखं लभते ।
04. दीपेन आलोकं भवति ।
05. द्रोहेन नरकं याति ।

ක්‍රියාකාරකම 2.11

01. ඉහත වාක්‍යවල ඇති තෘතීයා විභක්ති පද ලියා දක්වන්න.
02. එම වාක්‍යවල අර්ථ ද ලියා දක්වන්න.

03. වරහන් තුළින් සුදුසු වචන තෝරා පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.
(ධර්මාභ්‍යාම් / වීජාත් / උදුපාභ්‍යාම් / අගඳෙන / සත්‍යාභ්‍යාම්)

සත්‍යෙන	සත්‍යේ:
.....	අගදාභ්‍යාම්	අගඳේ:
උදුපෙන	උදුපාභ්‍යාම්
ධර්මෙන	ධර්මේ
.....	වීජාභ්‍යාම්	වීජේ

- ප්‍රකෘති, නාම, ගෝත්‍ර ආදී ශබ්දයන්ගේ යෝග්‍යයෙහි තෘතීයා ව වේ.

ප්‍රකූත්‍යා ජාරු: |

නාමා රාවණ: |

ගෝත්‍රෙන ගෝතම: |

- කිසියම් ලකුණක ආධාරයෙන් යමකු හඳුනා ගැනීමේ එම ලකුණ කියවෙන්න පදය තෘතීයාවෙන් තැබේ.

කාභායවස්ත්‍රෙන ජානාමි තං බුද්ධපුත්‍ර: |

- මිල ප්‍රකාශ කිරීමේදී අදාළ මිල ප්‍රකාශන පදය තෘතීයාවෙන් යෙදේ.

දශරූප්‍යකෙන ජ්‍රීතං පුස්තකමිදම් |

සහස්ත්‍රෙන ජ්‍රීතං ජීවරමිදම් |

- ගමනාවචන් ධාතුන්ගේ යෝග්‍යයෙහි වාහන, සාධන, දිශා යන අර්ථයන්හි තෘතීයා වේ.

සර්ව් ත්‍යක්තවා අනෙන මාර්ගෙන ගන්තව්‍යම් |

- ලෙස යන අර්ථය මතු කෙරෙන පදය තෘතීයාව ඇසුරු කරයි.

ශිෂ්‍යං පුත්‍රෙන පශ්‍යති |

චින්තයති මාත්‍රා පරදාරම් |

හිස්තැන් පුරවමු.

01. කර්තෘ කාරකයෙහි විභක්තිය වේ.
02. කරණාර්ථයෙහි විභක්තිය වේ.
03. සහාදී යෝග්‍යයෙහි විභක්තිය වේ.
04. අභිගවිකාරාර්ථයෙහි..... විභක්තිය වේ.
05. හේතු අර්ථයෙහි..... විභක්තිය වේ.
06. ඉප්‍රථමභූතාර්ථයෙහි විභක්තිය වේ.

आकारैरिङ्गितैर्गत्या - चेष्टयाभाषणेन च ।
नेत्रवक्त्रविकारैश्च - लक्षतेन्तर्गतमनः ॥

හැසිරීමෙන්, ඉඟිවලින්, ගමනින්, සිනහවෙන්, කථාවෙන්, නෙන්වල හා මුහුණේ වෙනස්කම්වලින් ඇතුළු සිත දක්නා ලැබේ.

04. චතුර්ථි විභක්තිය (සම්ප්‍රදාන කාරකය)

යමෙක් යමකුට මැනවින් යම් දෙයක් දෙනු ලැබේ ද, එම දීම පිළිගනු ලබන්නා සම්ප්‍රදාන යයි කියනු ලැබේ. (යස්මෙම දියතෙ ස සම්ප්‍රදානම්) සම්ප්‍රදාන අරියෙහි චතුර්ථි විභක්තිය යෙදේ.

पुत्राय क्षीरं ददाति ।
पुरुषः मोक्षाय यतते ।
दरिद्राय धनं ददाति ।

සම්ප්‍රදාන තෙවැදැරුම් වේ. ඒ ප්‍රේරක, අනුමන්තෘ හා අනිරාකතෘ වශයෙනි.

01. ප්‍රේරක - යමක් මට දෙවයි ඉල්ලා එය ලබන්නා යි.
यच्छति माता तापसाय भिक्षाम् ।
02. අනුමන්තෘ - දීම අනුමත කරන්නා යි.
छात्रः उपाध्याय रथं वितरति ।
03. අනිරාකතෘ - පිළිගැනීම හෝ ප්‍රතිකේෂ්ප කිරීම නොකරන්නා යි.

गोपी कृष्णाय श्लाघते ।

ක්‍රියාකාරකම 2.12

01. याचकाय आहारं ददाति ।
02. नृपः सेवकेभ्यः त्यागानि ददाति ।
03. वृक्षाय जलं ददाति ।
04. उपासकः भिक्षवे आहारं ददाति ।
05. कृषीवलः धेनवे औषधं ददाति ।

01. ඉහත වාක්‍යවල ඇති චතුර්ථි විභක්ති පද ලියා දක්වන්න.
02. එම වාක්‍යවල අරී ලියා දක්වන්න.
03. පහත වගුවේ ඇති ඒකවචන පද වලට නියමිත ද්විවචන හා බහුවචන ලියන්න.

1.	मुनेः
2.	देवाय
3.	राज्ञे
4.	वध्वै
5.	नद्यै

नमः, स्वस्ति, संवदा, अलम, संवाभा वषट् ङन नलपानयनं भा नलन ङनदय सडत डेडेडनंनं द वकुडुडु वलनकंनलड डल.

मातृ-पितृभ्यां नमः ।
 प्रजाभ्यः स्वस्ति ।
 राज्ञाय स्वधा ।
 सर्वज्ञाय स्वाहा ।

कुरलडडडड 2.13

- 01. नडः सडनुतडडुडड ।
- 02. स्वसुतल तल डुतु सरुवदल ।
- 03. अलं सीतल रलडडड ।
- 04. इनुदुरडड सुवलडल ।
- 05. देवलड सुवधल ।

- 01. डुडन सडडनं वलकडडल अरुनल वकुडुडु वलनकंनल डद वलनकर दकंवलनन.
- 02. डुडन वलकडड डलडलड डडुवलननड करनंन.
- 03. नडः, संवलसंनल, संवदल, अलडड, नलनडड, संवलभा अडु डद कलडदु अडुडु डुरकडड करनंनंनंनंनंनं वलन वलन ड ललडनंन.
- 04. डडन अरुनल वलकडडलड सुडुडुडु वलन वरडनं कुडुडुडु नुडुडुडु डलसंनलनं डुरवलनंन.

- 01. तल डनुथलनः सनुतु ।
- 02. कुषणकडड ।
- 03. डलनः ।
- 04. कुरुषुणु देवुी तुडुडुडुडु ।
- 05. सदल डडनुतु ।

(नडुडु/शलवलः/ नडुडुसुतु / नडुडु / सुवलसुतल)

- රුවි කිරීම, කැමති වීම අරීය ඇති ධාතුන්ගෙන් සැදුන ක්‍රියා ඇති වාක්‍යයක එම සන්තෝෂය ලබන්නා වතුර්ථි විභක්තියෙන් යෙදේ.

බාලකෙභ්‍ය: රොච්චෙ මොදකමු .
තස්මේ රොච්චෙ මොක්ෂමු .

- ක්‍රෝධ, ලෝභ, ඊෂීයාදියට ලක්වන්නා ද වතුර්ථි විභක්තියෙන් යෙදේ.

මිත්‍රාය කුච්ච්චි, ද්‍රුහ්චි, ච්ච්චි, |
කව්‍යේ අස්මායාචි .

ක්‍රියාකාරකම 2.14

- 01. ගිලානාය චූෂඨං රොච්චෙ |
- 02. පුඤ්චන්තෙභ්‍ය: උපදේෂං හිතමු .
- 03. දුර්වාෂාෂ්‍රප්චි: ෂාකුන්තලායේ ෂප්චෙ |
- 04. දේවදත්ත: බුද්ධාය ච්ච්චි |
- 05. මූර්ච්ච: පුඤ්චන්තෙභ්‍ය: කුච්ච්චි |

01. ඉහත වාක්‍ය සිංහලට පරිවර්තනය කරන්න.
02. ඉහත සදහන් වාක්‍යවල ඇති වතුර්ථි විභක්ති පද ලියන්න.
03. පහත දී ඇති වාක්‍යවල භිස්තැනට සුදුසු රෝවනාර්ථ, ලෝභාර්ථ, වරහන තුළ ඇති වචනවලින් තෝරා භිස්තැන් පුරවන්න.

ක්‍රියාකාරකම 2.15

- 01. ෂ්‍රමඤාය සත්‍යං..... |
 - 02. ධනිකාය කූපඤා:..... |
 - 03. යූවනාය වුද්ධ:..... |
 - 04. පරමේෂ්වර: මකරඬ්වජාය |
 - 05. සත්‍යවාදි: වජ්ජකාය |
- (ද්‍රුහ්චි / රොච්චෙ / ච්ච්චි/ කුච්ච්චි / ෂප්චෙ)

ක්‍රියාව යම් ප්‍රයෝජනයක් උදෙසා පවතී ද එම ප්‍රයෝජන දැක්වෙන පදය (තාදර්ථායයෙහි) වතුර්ථි විභක්තිය ඇසුරු කරයි.

නිර්වාඤාය ධර්ම ධත්චෙ |
සංයමාය ඤානං ධත්චෙ |

ක්‍රියාකාරකම 2.16

01. මම ප්‍රයත්‍ර්ණ රාජ්‍යාභ්‍යුද්‍යේ ।
02. බුද්ධ: මොක්ෂාය ධර්ම අදේශ්‍යත් ।
03. ස්‍යමාය ශ්‍රුතං ධත්තේ ।
04. ප්‍රජායේ ගූර්මධිනාම් ।
05. සත්‍යාය මිතභාෂිණාම් ।

01. ඉහත වාක්‍ය සිංහලට පරිවර්තනය කරන්න.
02. ඉහත සදහන් වාක්‍යවල ඇති චතුර්ථී විභක්ති පද තෝරන්න.
03. පහත වාක්‍යවල හිස්තැන්වලට සුදුසු වචන වරහන් තුළින් තෝරා ලියන්න.

01. ශ්‍රුතං ධත්තේ ।
02. ෆලන්ති වූෂා: ।
03. සම්බුතර්තානාම් ।
04. සද්ධර්ම භවති ।
05. පාපං වර්තති ।

(විනාශාය / මොක්ෂාය / ත්‍යාගාය / පරොපකාරාය / ස්‍යමාය)

ණය හිමි පුද්ගලයා ද පැවසෙනුයේ චතුර්ථී විභක්තියෙනි.

කූෂ්ණාය සහස්‍රං ධාර්‍යති රාභා ।

ක්‍රියාවේ අර්ථය යමකුගේ ඵලය පිණිස පවතී ද එකී ඵලය ලබන්නා චතුර්ථී විභක්තියෙන් කියැවේ.

මාතා ජීවති පුත්‍රාය ।
ගුරු: ෂාත්‍රාය ශ්‍රාම්‍යති ।

ක්‍රියාකාරකම 2.16

01. පහත පද්‍යයන්ගෙන් අර්ථවත් වාක්‍ය නිමාණය කරන්න. ඒවායෙහි තේරුම් ද ලියන්න.

දරිද්‍රේභ්‍යො ධනං දේහි ජ්‍නානායාඤ්ච්‍යයනං කුරු ।
නම: ශ්‍රීරචුනාථාය ස්වස්ති තුභ්‍යං මහීපතේ ॥
ස්වාහාඤ්ච්‍යෙ ස්වභා පිත්‍රේ රොගිණේ හිතමොෂභ්‍යම් ।
ශිශවේ රොචතේ ක්‍රීඩා නූප: කුභ්‍යති දස්‍යවේ ॥

02. හිස්තැන් පුරවන්න.

01. සම්ප්‍රදාන අර්ථයෙහි විභක්තිය ගනී.
02. ආශිර්වාද, ගෞරවාදිය ලබන්නා විභක්තිය ගනී.
03. ක්‍රෝධයට, ශ්‍රෝතෘදියට ලක්වන්නා විභක්තිය ගනී.
04. තාදර්ශයෙහි වතුර්ථී විභක්තිය වේ.

**त्यागायसम्भृतार्थानाम् - सत्यायमितभषिणाम् ।
यशशेविजिगीशूनां - प्रजायैगृहमेधिनाम् ॥**

දීම පිණිස රැස් කරන ලද ධනය ඇති, සත්‍යය සඳහා ටිකක්
කපා කරන සුලු වූ, කීර්තිය සඳහා සතුරන් දිනනු කැමති, පරම්පරාව
සඳහා දාර පරිග්‍රහණය කරන සුලු වූ

दुर्जनः परिहर्तव्यो विद्ययाऽलङ्कृतोऽपि सन् ।
දුදනා ශාස්ත්‍රඥානයෙන් බැබළුණේ නමුත් දුරැකළ යුතු ය.

दोषग्राही गुणत्यागी पल्लोलीव हि दुर्जनः ।
දුර්ජනයා පෙනේරය මෙන් ගුණ හැර වැරදි දේ පමණක් ගනියි.

नाल्पीयान्बहु सुकृतं हिनस्ति दोषः ।
කරන ලද බොහෝ පින් අල්ප වූ වැරදි යටපත් කරයි.